

Sygn. akt III KS 6/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Rafał Małarski

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

w sprawie P.J.K.

oskarżonego o czyny z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o

przeciwdziałaniu narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2018 r. skargi prokuratora

od wyroku sądu - odwoławczego - Sądu Okręgowego we W.,

z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt II (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego we W.

z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K (...),

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu we W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym**

UZASADNIENIE

P.J.K. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 10 listopada 2016 r. we W. przy ul. T. 194, wbrew przepisom ustawy posiadał środek odurzający w postaci marihuany w ilości 68,52 gramy netto, co stanowi znaczną ilość, tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

2. w tym samym miejscu i czasie jak w pkt 1. posiadał przyrządy przystosowane do niedozwolonego wytwarzania środka odurzającego w postaci marihuany, mimo iż przyrządy te są wytworzone w innym celu, tj. o przestępstwo z art. 54 ust. 2 pkt 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Rejonowy we W. wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K(...), uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów i po wymierzeniu mu za czyn z pkt 1. kary roku pozbawienia wolności, a za czyn z pkt 2. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1. i 2. wyroku), orzekł wobec niego karę łączną roku pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres dwóch dni rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności;

na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 44 § 1 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa przez zniszczenie dowodów rzeczowych zarejestrowanych w wykazie dowodów rzeczowych pod określonymi numerami (pkt 4. wyroku);

zasądził od oskarżonego opłatę w kwocie 180 zł i obciążył go kosztami postępowania w kwocie 1665,95 zł.

Apelacje od tego wyroku, zaskarżając go w całości, wnieśli obrońca oskarżonego oraz prokurator.

Obrońca podniósł zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez zawarcie przez Sąd pierwszej instancji w treści orzeczenia istotnych sprzeczności, uniemożliwiających w efekcie jego wykonanie.

Dodatkowo zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego kary, a w konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego, zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, art. 54 ust. 1 tej ustawy oraz

art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. poprzez niesłuszne niezastosowanie tych przepisów w związku z przypisaniem oskarżonemu w punktach 1. i 2. sentencji wyroku popełnienia opisanych tam przestępstw, a w konsekwencji również obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 413 § 1 pkt 6 i § 2 pkt 1 k.p.k. poprzez niewłaściwe określenie przypisanego oskarżonemu przestępstwa i jego kwalifikacji prawnej;

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 44 § 1 k.k. i art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez przyjęcie przepisów art. 44 § 1 k.k. i art. 70 ust. 2 ustawy jako podstawy prawnej orzeczonego przepadku dowodów rzeczowych, podczas gdy przepadek w zakresie przedmiotów przestępstwa i służących do popełnienia przestępstwa powinien zostać orzeczony na podstawie art. 70 ust. 1 powołanej ustawy, a w konsekwencji obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 413 § 1 pkt 6 k.p.k., poprzez niewłaściwe wskazanie podstawy prawnej orzeczonego przepadku;

3. niesłuszne zawarcie w pisemnym uzasadnieniu wyroku ustaleń odnośnie orzeczonej wobec oskarżonego nawiązki z art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, podczas gdy Sąd takiego środka nie orzekł.

W konkluzji prokurator wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie rozstrzygnięć z punktów 1, 2 i 3 jego sentencji i w ich miejsce przyjęcie, że w ramach zarzuconych aktem oskarżenia dwóch czynów oskarżony P.K. dopuścił się jednego przestępstwa polegającego na tym, że w okresie od nieustalonego dnia sierpnia 2016 r. do dnia 10 listopada 2016 r. we W. przy ul. T. 194, działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, uprawiał rośliny konopi innych niż włókniste w ilości nie mniejszej niż 20 sztuk, co stanowiło uprawę mogącą dostarczyć znacznych ilości ziela takich konopi, po czym uzyskał z niej ziele konopi inne niż włókniste w ilości co najmniej 68,52 grama netto, posiadając wymienione środki odurzające w dniu zatrzymania oraz przyrządy uprzednio osobiście przystosowane i służące mu do niedozwolonego wytwarzania środków odurzających, tj. przestępstwa z art. 62 ust. 2 w zb. z art. 63 ust. 3 w zb. z art. 54 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o

przeciwdziałaniu narkomanii w zw. art. 11 § 2 k.k. i z art. 12 k.k., skazanie go za to, a na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzenie mu kary roku pozbawienia wolności;

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie w punkcie 4. jego sentencji art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, w miejsce art. 44 § 1 k.k., jako podstawy prawnej orzeczenia o przepadku dowodów rzeczowych, obok wskazanego tam art. 70 ust. 2 ustawy;

- uchylenie z pisemnego uzasadnienia wyroku ustaleń o orzeczonej wobec oskarżonego nawiązce z art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy we W. wyrokiem z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu we W.

Prokurator Okręgowy we W. na podstawie art. 539a § 1 k.p.k. wniósł skargę od powyższego wyroku. Zaskarżył go w całości, zarzucając „rażące naruszenie prawa, tj. art. 437 § 2 k.p.k., zdanie drugie, z powodu uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu we W., mimo braku, w zaskarżonym apelacjami stron wyroku Sądu Rejonowego we W. z dnia 31 sierpnia 2017 r., sygn. akt II K (...), uchybień z art. 439 k.p.k. i nieistnienia konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, co narażało na szwank prawo oskarżonego do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie”.

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we W. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna, co stosownie do zawartego w niej wniosku spowodowało uchylenie wyroku Sądu Okręgowego we W. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art.

437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Natomiast art. 437 § 2 k.p.k. stanowi, że uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Gdy chodzi o pierwszą z wymienionych przesłanek, Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wydanego przez siebie wyroku zaznaczył, iż nie podziela zarzutu stawianego w apelacji przez obrońcę oskarżonego o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Z pewnością nie wchodziła też w grę okoliczność, o której mowa w art. 454 k.p.k. Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika natomiast, że wydanie orzeczenia kasatoryjnego nastąpiło z powodu wadliwego sporządzenia uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji. Dostrzeżono, że zawiera ono „błędy i braki w zakresie elementów składowych” prowadzące do sprzeczności między treścią wyroku a jego uzasadnieniem. Zdaniem Sądu *ad quem*, ta sprzeczność „nie stanowi bezwzględnego powodu odwoławczego, lecz stanowi przyczynę względną o rażącym charakterze (rażące naruszenie prawa materialnego) określoną w art. 438 pkt 1 k.p.k., która powinna prowadzić do uchylenia wyroku. Sąd Okręgowy wyraził pogląd, że „owa niespójność, sprzeczność między treścią wyroku a jego uzasadnieniem skutkuje koniecznością prowadzenia sprawy od początku” oraz że „ewidentne błędy Sądu orzekającego skutkują, iż Sąd odwoławczy nie potrafi i nie może skontrolować logicznego myślenia Sądu”.

Precyzując, w czym upatruje zaistniałe uchybienie, Sąd odwoławczy przytoczył fragmenty uzasadnienia kontrolowanego wyroku odnoszące się do ilości posiadanego przez oskarżonego środka odurzającego wywodząc, że nie pozwalają one ustalić, czy według Sądu *meriti* oskarżony dopuścił się przestępstwa z art. 62 ust. 1 czy z art. 62 ust. 2. Wytykając niespójność tekstu, organ *ad quem* stwierdził, że „w pierwszej kolejności Sąd rozpoznający sprawę będzie musiał podjąć decyzję co do kwalifikacji prawnej i ustalić kategorycznie kwalifikację prawną”. W dalszej kolejności zwrócił uwagę, że z uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego wynika, iż wobec oskarżonego została orzeczona nawiązka w kwocie 500 zł na cel związany z zapobieganiem i zwalczaniem narkomanii, chociaż w wyroku rozstrzygnięcia takiego nie zawarto. Z kolei tym wyrokiem zasądzono od oskarżonego opłatę

sądową w kwocie 180 zł i obciążono go kosztami postępowania, podczas gdy w uzasadnieniu wskazano, iż z uwagi na sytuację majątkową został on zwolniony od ponoszenia kosztów i opłat w sprawie. W tekście pojawiła się też uwaga o „szkodliwości czynu oskarżonego R.G.”, podczas gdy oskarżonym w niniejszej sprawie jest P.J.K. Sąd odwoławczy również odnotował, że w wyroku Sąd Rejonowy jako podstawę prawną przepadku na rzecz Skarbu Państwa określonych dowodów rzeczowych wskazał art. 44 § 1 k.k. i art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i wyraził pogląd, że podstawą orzeczenia przepadku winien być art. 70 ust. 1 i 2 tej ustawy. Nadmieniał też, że Sąd orzekający w pierwszej instancji powinien rozważyć kwestię przepadku telefonu zarejestrowanego w wykazie dowodów rzeczowych.

Mając na uwadze powyższe stwierdzenia Sądu odwoławczego, należy wskazać, że zasadniczo dotyczą one rzeczywiście zaistniałych wad uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji. Nie sposób jednak odmówić racji prokuratorowi, bowiem jasno stanowi tak przepis art. 455a k.p.k., że wada uzasadnienia wyroku nie może być powodem jego uchylenia, jakkolwiek nasuwa się wątpliwość, czy zaistniałe uchybienia mogłyby zostać naprawione, jak wydaje się twierdzić skarżący, w sposób określony w 449a k.p.k. W przypadku pomylenia danych personalnych oskarżonego nieprawidłowość może być natomiast usunięta w trybie art. 105 k.p.k.

Sąd Okręgowy nie wytłumaczył, dlaczego nie respektował zakazu ujętego w art. 455a k.p.k., jeżeli jednak przyjąć, że uznał, iż w grę wchodzi nie tyle zwykłe niespełnianie przez uzasadnienie wyroku wymogów określonych w art. 424 k.p.k., ale wady dalej idące, wręcz uniemożliwiające przeprowadzenie kontroli odwoławczej wyroku (nie sposób jednak uznać, że prowadziły one do obrazy prawa materialnego), to uwagi poczynione przez organ *ad quem* o tym nie przekonują, podobnie jak twierdzenie o konieczności „prowadzenia sprawy od początku”. Zapewne w ten sposób Sąd odwoławczy nawiązał do treści art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k., w którym jest mowa o konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, jednak nie wykazał należyście, dlaczego ta konieczność zachodzi. Słusznie zatem w skardze prokurator wskazał, że „zarówno motywy rozstrzygnięcia, jak i sformułowane zalecenia, nie wskazują na konieczność przeprowadzenia przewodu

sądowego w całości na nowo”. W takim wypadku w grę wchodziłoby przecież przeprowadzenie na nowo w całości postępowania dowodowego, czego Sąd odwoławczy nie postuluje. Jeżeli natomiast wskazał, że Sąd *meriti* będzie musiał podjąć decyzję co do kwalifikacji prawnej jednego z czynów zarzucanych oskarżonego i ustalić „kategorycznie” jego kwalifikację prawną, to można zauważyć, że w tym względzie całkiem czytelne stanowisko Sąd Rejonowy zawarł w wyroku i wydaje się, że było ono zrozumiałe dla stron, skoro we wniesionych apelacjach nie podniosły one wątpliwości w kwestii, czy oskarżony istotnie został skazany za posiadanie znacznej ilości środka odurzającego. Z pewnością nie jest też konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości przez Sąd pierwszej instancji z powodu nawiązania przezeń w uzasadnieniu wyroku do niezamieszczonych w wyroku rozstrzygnięć, powołania wadliwej podstawy prawnej przepadku przedmiotu przestępstwa, czy nierozważenia kwestii orzeczenia przepadku telefonu komórkowego.

Sąd Okręgowy nie twierdził, że powodem wydania przez niego orzeczenia kasatoryjnego było uznanie za słuszną apelacji wniesionej przez prokuratora (jak wspomniano, ten skarżący postulował wydanie orzeczenia zmieniającego). Można jednak zauważyć, że nie wydaje się spójne stanowisko tego Sądu, gdy odnotowując fakt wyłączenia przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze materiałów dotyczących czynu P.K. z art. 65 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zalecił Sądowi pierwszej instancji przeprowadzenie dowodu z akt tej sprawy „celem rozważenia rozszerzenia przedmiotowego i czasowego inkryminowanego oskarżonemu czynu”, a zarazem stwierdził, że jeżeli organ prowadzący postępowanie przygotowawcze i wnoszący akt oskarżenia wyraźnie rozstrzygnie o wyłączeniu z zachowania oskarżonego określonego jego fragmentu, to takie ograniczenie skargi publicznej jest dla sądu wiążące.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uznał, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem art. 437 § 2 k.p.k. i zgodnie z wnioskiem skargi uchylił go, przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

